

MUAZZAM MİRAS

Eşrefoğlu Camii

NEDEN MUAZZAM BİR ESER?

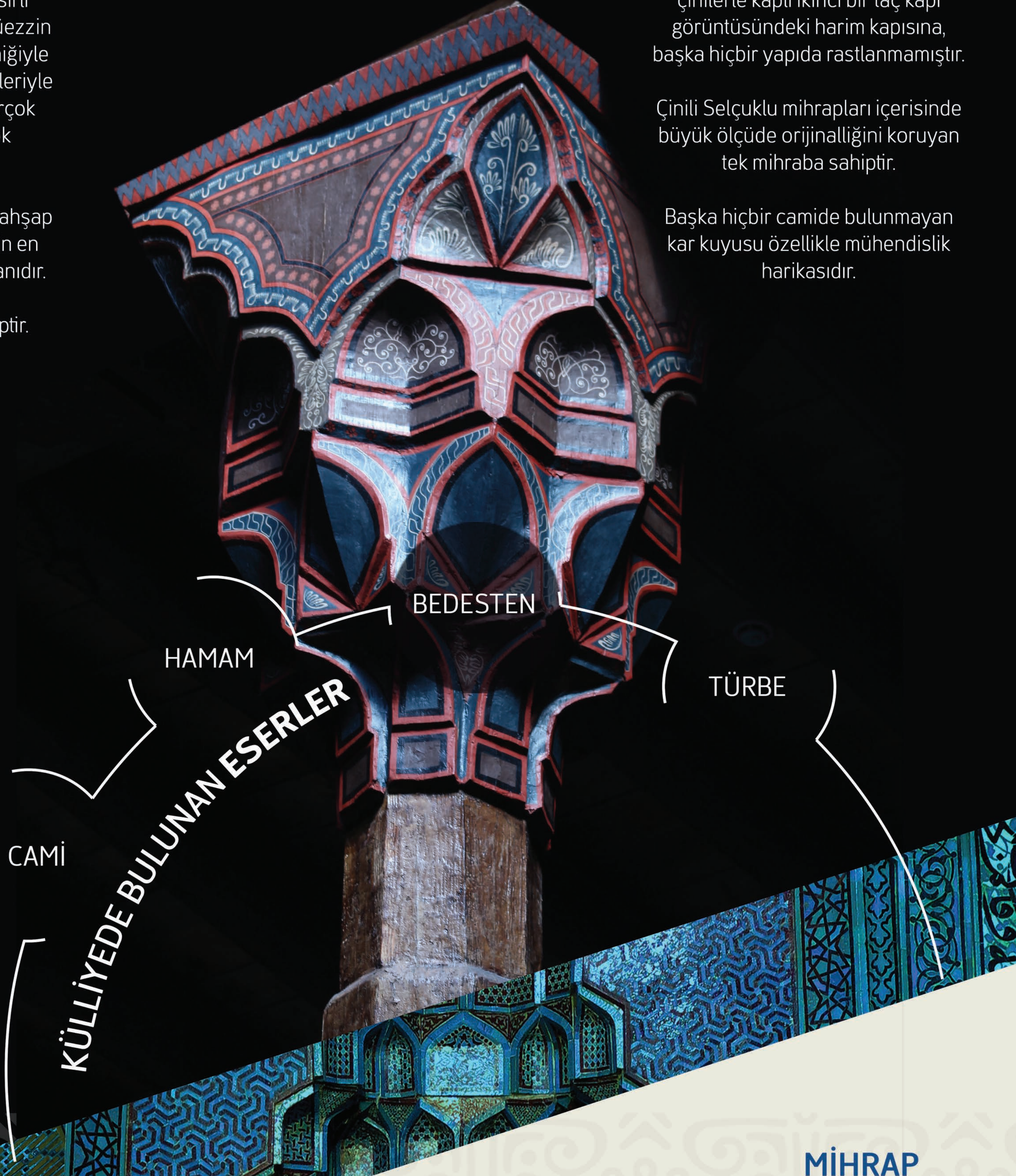
Eşrefoğlu Camii; mükemmel ahşap, taş ve çini işçiliği, kalem işi süslemeleri, sırlı tuğlaları, kar deposu, bey mahfili, müezzîn mahfili, itikâf mahalli, künde-kârî tekniğiyle yapılmış minberi, çilehanesi ve tünelleriyle kendisini muasırlarından ayıran birçok özelliği bünyesinde toplamış çok muazzam bir eserdir.

Anadolu'da kâgir duvarlar ile çevrili, ahşap direkli ve düz toprak damlı camilerin en büyüğü ve orijinalliğini en iyi koruyandır.

En uzun ahşap direk boyuna sahiptir.

“

Eşrefoğulları Allah yolunda cihad etmişler, mesuliyetlerinin farkında olarak özellikle Moğollara karşı dik durmuşlar, etrafları tamamen Müslüman beyliklerle çevrili olmasına rağmen ideallerinden vazgeçmemişlerdir. Kırk yıllık kısa ömürlerine rağmen tarih sahnesinde bıraktıkları iz, çok uzun yıllar silinmemiştir. Muhteşem mimarî mirası, Moğol vahşetine karşı asil duruşları, cesaretleri ve en önemlisi bölgenin İslâm'la müşerref olması noktasındaki çalışmaları ile Eşrefoğulları, her daim hayırla ve vefayla yâd edilecektir.

HAMAM
BEDESTEN
TÜRBE
CAMİ
KÜLLİYEDE BULUNAN ESERLER

Son cemaat mahallinde, mozaik çinilerle kaplı ikinci bir taç kapı görüntüsündeki harim kapısına, başka hiçbir yapıda rastlanmamıştır.

Çinili Selçuklu mihrapları içerisinde büyük ölçüde orijinalliğini koruyan tek mihraba sahiptir.

Başka hiçbir camide bulunmayan kar kuyusu özellikle mühendislik harikasıdır.

Türkiye'de sadece 3 camide bulunan galaksi sistemi remz edilmiş künde-kârî minberi oldukça önemlidir.

İçindeki çilehane ve itikâf mahalli ile tekke vazifesi de görmüş, nice evliyanın ibadeti ve zikriyle manevî havaya bürünmüştür.

TAÇ KAPI

Daha çok çiçek ve yaprak kabartmalı bitkisel süslemelerle bezeli kapı; mukarnası, yan mihrabiyeleri ve süslemeli bordürleri ile muhteşem bir görüntü arz etmektedir.

7 m genişlik ve 10 m yüksekliğiyle beylikler döneminin başta gelen taç kapılarından.

Taç kapı kemerinin üstündeki mermer kitabede, iki satır hâlinde Arapça sülüs hattıyla caminin vakfiyesi ve inşaatın başlangıç senesi olan olan 1296 yazılıdır.

Taç kapının ahşap kapı kitabeleri 1996'da çalınmış, Daha sonra Danimarka'da oldukları tespit edilmiş, 2000 yılında Türkiye'ye getirilerek müzeye kaldırılmıştır.

MİHRAP

Mozaik çini tekniği ile yapılmış olan mihrap, Selçuklu çinili mihrapları içerisinde büyük ölçüde orijinalliğini koruyan tek mihraptır. 6 m uzunluğundadır. Merkezdeki kabartma üzerindeki 8 kollu yıldız Selçuklu Devleti'ni temsil ederken etrafındaki 24" adet ok ise Oğuz boylarını sembolize eder. Okların yönünün merkeze doğru oluşu, devlete bağlılık mesajı verir.

Merkezden oklara doğru süzülen 24 ışın demeti ise Anadolu Beylikleri üzerine doğmuş âdeta bir güneş gibidir. Eşrefoğulları burada yeni bir beylik kurarken bile dedesi mesabesindeki Selçuklulara itaat örneği sergilemektedirler.

MİNBER

Minber, tamamı ceviz ağacından künde-kârî tekniğiyle yapılmıştır ve binlerce geometrik parçadan oluşmaktadır. 4 m uzunluğundaki minberin, ön yüzey genişliği 1 m, yüksekliği 2,70 m, kubbe külâhının tepesine kadar olan yüksekliği ise 6 m'dir.

Minberdeki kare panonun koyu zemini üstüne açık renkli ağaçlarla Allah (c.c.), Muhammed (s.a.v.) ve dört büyük halifenin isimleri yazılırken, kapının sövelerinde ise sülüs yazı ile âyetü'l-kürsî yazılmıştır.

Minberin mihraba bakan yan cephe ortasındaki ışın demetinin merkezine bir kabara yerleştirilmiştir. Bu kabara ile etrafındaki yıldız ve büyük sekizgenler hakkında şu yorum yapılabilir: Kabara, Güneş'i; etrafındaki ışınlar ise Güneş ışınlarını; büyük sekizgenler, gezegenleri; aralardaki beş kollu yıldızlar da gökyüzünü anlatmaktadır. Bu şekilde imal edilmiş minberler, Türkiye'de sadece üç camide bulunmaktadır. Bunlar; Bursa Ulu Camii, Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Birgi Ulu Camii.

HARİM KAPISI

Harim Kapısı, son cemaat mahallinden ana mekâna geçişi sağlar. Son cemaat mahalli uygulamasına da, bu şekilde âbidevi görünüşlü, mozaik çinilerle kaplı ikinci bir taç kapıya da başka bir Selçuklu eserinde rastlanılmamıştır. Kapı, bu özelliğiyle Türk çiniler sanatının nadide örneklerindedir.

Kapının üstünde caminin yapılış tarihini belgeleyen tek satırlık bir kitabe dikkat çeker. Selçuklu sülüsü ile cami inşasının bitiriliş tarihini (M.1299) gösteren kitabenin harfleri, patlıcan moru çinilerle, zemini ise alçı üzerine firuze renkli rumi çinilerle kaplıdır.

MÜEZZİN MAHFİLİ

Camide 1571 tarihinde ilave edilmiş bir Osmanlı eseridir. Camide Eşrefoğlu devrine ait olmayan tek ilavedir. Kitabedeki tarihe göre yapılış, Sultan İkinci Selim'in hükümdarlığına rastlar. Müezzîn mahfili şu anda kullanılmamaktadır.

ÇİLEHANE

Bey mahfilinin alt kısmına denk gelen, zeminden 1,85 m derinlikte 3 m eninde ve toplamda 9 m boyunda peş peşe iki hücreden ibaret olan bölümdür. Şu anda kullanılmamaktadır.

VAAZ KÜRSÜSÜ

Camide 2003 yılına kadar dört adet ahşap kürsü bulunmaktaydı. Bunlardan bir tanesi hâlen camide vaaz kürsüsü olarak kullanılırken diğer üç tanesi 2008'den beri Konya Sahip Ata Müzesi'nde sergilenmektedir.

BEY MAHFİLİ

Konumu, ahşap işçiliği ve kalem işi süslemeleriyle bey mahfili, devrinin orijinal görüntüsünü bugüne taşır. Eşrefoğlu beyleri, burayı bir yönetim merkezi gibi de kullanmışlardır.

SÜTUN VE KİRİŞLER

Camide sedir ağacından yapılmış, 42'si ana taşıyıcı unsur olmak üzere, toplam 602 adet sütun/direk bulunmaktadır. 6 ay boyunca suda bekletilen bu sütun ve kirişler daha sonra fırınlanmıştır. Günümüze kadar hiçbir değişikliğe uğramadan gelen bu direkler, taş kaidelere oturtularak yerlerine dikilmiştir. Bu sütunlar üstte taşıyıcı ana kirişlere bağlanmış böylece cami, sıralı 7 sahına ayrılmıştır.

İTİKÂF MAHALLİ

Caminin mihrap önü kubbesinin altından sol tarafa kadar üçer sahin genişliğince uzanan ve 1,40 m ahşap parmaklıklarla ayrılmış olan bölüm itikâf mahallidir.